

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **C. D.**, zast. Mgr. Davidem Obenrauchem, advokátem se sídlem Cihlářská 19, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, za účasti osoby zúčastněné na řízení: P. E., zast. JUDr. Ludoslavou Hurychovou, advokátkou se sídlem tř. Karla IV. 430, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2009, č. j. 57 Ca 73/2008 - 38,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2009, č. j. 57 Ca 73/2008 - 38, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 2. 6. 2008, č. j. SMUZN 21502/2007 Za, uznal Městský úřad Znojmo žalobce vinným ze spáchání přestupků dle § 22 odst. 1 písm. f) bod 7 a dle § 22 odst. 1 písm. i) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“) a uložil mu pokutu ve výši 5000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců a povinnost uhradit státu náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 2500 Kč. Shora uvedených přestupků se měl žalobce dopustit tím, že dne 24. 8. 2007 v obci Znojmo jako řidič motocyklu předjížděl na silnici č. I/38 (ul. Pražská) na křižovatce s místní komunikací (ul. Slovenská) v bezprostřední blízkosti přechodu pro chodce pomalu jedoucí kolonu vozidel a narazil do osobního motorového vozidla, jež řídil pan P. E. (dále též „osoba zúčastněná na řízení“), který vyjížděl z uvedené vedlejší komunikace v době, kdy v pravém jízdním pruhu nejelo žádné vozidlo. Žalobce tak dle

městského úřadu spoluzapříčinil dopravní nehodu, při níž vznikla škoda na motocyklu, jež zřejmě převyšovala částku 50 000 Kč.

Městský úřad dále uznal shora uvedeným rozhodnutím osobu zúčastněnou na řízení vinnou ze spáchání přestupku dle § 22 odst. 1 písm. i) zákona o přestupcích a uložil jí pokutu ve výši 2500 Kč a povinnost uhradit státu náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 1000 Kč. Přestupku se osoba zúčastněná na řízení měla dopustit tím, že uvedeného dne jako řidič osobního motorového vozidla jedoucí z vedlejší komunikace nedala přednost v jízdě motocyklu řízenému žalobcem, který jel po hlavní silnici. Osoba zúčastněná na řízení tak spoluzapříčinila dopravní nehodu s motocyklem žalobce, při níž vznikla škoda na motocyklu, jež zřejmě převyšovala částku 50 000 Kč.

Proti rozhodnutí městského úřadu podali odvolání jak žalobce, tak i osoba zúčastněná na řízení. Pokud jde o odvolání osoby zúčastněné na řízení, žalovaný druhým výrokem svého rozhodnutí ze dne 26. 8. 2008, č. j. JMK 102258/2008, zrušil část rozhodnutí městského úřadu ve výrocích IV., V. a VI., jež se týkaly přestupku osoby zúčastněné na řízení, a podle § 90 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) zastavil řízení o jejím skutku z důvodu uplynutí prekluzivní lhůty k projednání přestupku podle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích.

Pokud jde o odvolání žalobce, jež se týkalo přestupků žalobce, tj. výroků I., II. a III. rozhodnutí městského úřadu, žalovaný je prvním výrokem svého rozhodnutí ze dne 26. 8. 2008, č. j. JMK 102258/2008, zamítl jako opožděné podle § 92 odst. 1 správního řádu. Zamítavé rozhodnutí žalovaný odůvodnil tím, že písemné odvolání žalobce ze dne 19. 6. 2008 neobsahovalo podpis osoby, jež odvolání podala, a tento nedostatek nebyl odstraněn ani na výzvu v dodatečně pětidenní lhůtě. Žalovaný proto nepovažoval toto podání za řádné odvolání. Žalobce následně dne 30. 6. 2008 zaslal městskému úřadu další podání označené jako odvolání proti rozhodnutí městského úřadu, a to prostřednictvím osoby zmocněné na základě substituční plné moci udělené zástupcem žalobce. Žalovaný ovšem dospěl k závěru, že podání ze dne 30. 6. 2008 je obsahově samostatným odvoláním proti rozhodnutí městského úřadu a nikoliv doplněním podání ze dne 19. 6. 2008. Jako odvolání žalobce tak žalovaný posoudil pouze podání ze dne 30. 6. 2008. Přitom dospěl k závěru, že toto odvolání bylo podáno opožděně, neboť bylo předáno k poštovní přepravě až po odvolací lhůtě, která marně uplynula dne 26. 6. 2008.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou ze dne 3. 10. 2008, v níž zejména namítal, že jeho odvolání ze dne 19. 6. 2008 bylo řádně podepsáno a doručeno žalovanému před uplynutím odvolací lhůty. Dále uvedl, že pětidenní lhůta, již žalovaný stanovil ve výzvě k doplnění podpisu pod odvolání ze dne 19. 6. 2008, neměla dle žalobce oporu v zákoně. Nadto zástupce žalobce pobýval v rozhodné době mezi doručením výzvy a uplynutím lhůty k doplnění podpisu v zahraničí a nemohl této výzvě osobně dostat. Podpis pod odvolání tedy na základě substituční plné moci řádně doplnil substitut zástupce podáním ze dne 30. 6. 2008.

Rozsudkem ze dne 31. 8. 2009, č. j. 57 Ca 73/2008 - 38, zrušil krajský soud rozhodnutí žalovaného v plném rozsahu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ačkoliv sám žalobce takovou námitku v žalobě nevznnesl, krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí

vedl, že dne 24. 8. 2008 uplynula prekluzivní lhůta k projednání přestupků žalobce podle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích, žalovaný však o odvolání žalobce meritorně rozhodl teprve dne 26. 8. 2008. Žalovaný měl tedy řízení o přestupcích žalobce dle krajského soudu zastavit dle § 76 odst. 1 písm. f) zákona o přestupcích. Krajský soud proto rozhodnutí žalovaného zrušil a uložil mu, aby řízení o přestupcích žalobce zastavil.

Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, již opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatel především namítá, že se krajský soud nezabýval otázkou opožděnosti odvolání žalobce a v odůvodnění svého rozsudku neuvedl, k jakým závěrům v tomto ohledu dospěl. Jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné. Stěžovatel poukázal na to, že nerozhodoval o odvolání žalobce meritorně, jak uvedl krajský soud, ale rozhodl jen o opožděnosti odvolání a věcně se přestupky žalobce nezabýval. Rozhodnutí městského úřadu nabylo právní moci dne 27. 6. 2008, není tedy správný právní závěr krajského soudu, že stěžovatel pokračoval po zániku odpovědnosti za přestupky v jejich projednávání. Dle stěžovatele se odpovědnost žalobce za přestupky realizovala dnem 27. 6. 2008, kdy nabylo právní moci rozhodnutí městského úřadu, tato odpovědnost tudíž nemohla následně zaniknout dne 24. 8. 2008. Stěžovatel dále uvedl, že pokud krajský soud, byť to z odůvodnění rozsudku nevyplývá, vzal odvolání žalobce proti rozhodnutí městského úřadu za včasné, stěžovatel namítá nesprávné posouzení této právní otázky krajským soudem. Podle stěžovatele neobsahovalo odvolání žalobce ze dne 19. 6. 2008 i přes výzvu k doplnění podpis osoby, která odvolání podala, a stěžovatel se jím tudíž nemohl zabývat. Následně podané odvolání ze dne 30. 6. 2008 nemělo žádnou návaznost na předchozí podání a přitom bylo podáno opožděně, stěžovatel je tedy v souladu s § 92 odst. 1 správního řádu zamítl. Stěžovatel dále namítal i to, že krajský soud nesprávně určil výši náhrady nákladů řízení o žalobě, a to jednak proto, že přiznal žalobci vyšší částku, než žalobce výslovně požadoval, a dále proto, že celkovou náhradu krajský soud navýšil nejen o částku připadající na daň z přidané hodnoty z odměny zástupce žalobce za zastupování a z náhrady jeho hotových výdajů, ale také ze zaplaceného soudního poplatku, což je v rozporu se zákonem.

Stěžovatel dále navrhl, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. Stěžovatel měl za to, že pokud by měl v dalším řízení vydat rozhodnutí o zastavení přestupkového řízení pro zánik odpovědnosti žalobce za přestupky, jak mu uložil krajský soud, vydal by druhé meritorní rozhodnutí v téže věci a zasahoval by tak do řízení, které skončilo právní mocí správního rozhodnutí prvního stupně. Navíc, pokud by následně Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že by kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil, existovala by zde rovněž dvě rozhodnutí stěžovatele v téže věci, čímž by vznikla neřešitelná procesní situace. V tom spatřuje stěžovatel hrozbu nenahraditelné újmy.

Žalobce se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil s odůvodněním rozsudku krajského soudu a navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

Osoba zúčastněná na řízení se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti v podstatě ztotožnila s námitkami, jež uvedl stěžovatel v kasační stížnosti, a navrhla, aby byl rozsudek krajského soudu zrušen. Odvolání žalobce proti rozhodnutí městského úřadu bylo dle jejího názoru podáno opožděně a rozhodnutí městského úřadu nabylo právní moci dne 27. 6. 2008. Od tohoto dne se jednalo o věc rozhodnutou a nebylo možné proti rozhodnutí městského úřadu podat odvolání. Podle osoby zúčastněné na řízení nelze za situace, kdy již rozhodnutí městského úřadu nabylo právní moci, vydat o skutku žalobce rozhodnutí o zastavení řízení, které je podle osoby zúčastněné na řízení meritorním rozhodnutím. Takové rozhodnutí by bylo nicotné.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a jedná za něj pověřený zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku krajského soudu.

Nejvyšší správní soud především zdůrazňuje, že rozhodnutí odvolacího orgánu o zamítnutí odvolání pro opožděnost podle § 92 odst. 1 správního řádu není rozhodnutím, v němž by se správní orgán věcně zabýval odvoláním účastníka řízení. Rozhodnutím podle § 92 odst. 1 správního řádu odvolací správní orgán zamítá odvolání z důvodu jeho opožděnosti, tj. z důvodu nenaplnění jedné ze základních procesních podmínek, bez níž nelze podané odvolání meritorně projednat. Jinými slovy, rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro opožděnost nelze považovat za součást meritorního projednávání přestupku, neboť v něm odvolací orgán pouze vyslovuje závěr o tom, že odvolání proti rozhodnutí bylo podáno opožděně, v důsledku čehož nelze napadené rozhodnutí o přestupku meritorně přezkoumat. Nelze tedy souhlasit se závěrem krajského soudu uvedeným v odůvodnění jeho rozsudku, že stěžovatel pokračoval po uplynutí prekluzivní lhůty v meritorním projednávání přestupků a vydal meritorní rozhodnutí ve věci.

V posuzované věci byla jedinou spornou otázkou mezi žalobcem a stěžovatelem právě otázka opožděnosti odvolání žalobce. V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu je soud v případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro opožděnost oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 8 As 51/2006 - 112, www.nssoud.cz, rozsudek Nejvyššího správního soudu

ze dne 27. 11. 2008, č. j. 2 As 53/2007 - 111, www.nssoud.cz a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2003, č. j. 5 A 14/2002 - 35, publikovaný pod č. 287/2004 Sb. NSS). Krajský soud se tedy měl primárně zabývat otázkou, zda bylo odvolání žalobce podáno opožděně, či nikoliv. Zodpovězení této otázky je v daném případě klíčové také pro případné navazující úvahy a závěry o možném zániku odpovědnosti žalobce za přestupky, jež jsou mu kladeny za vinu.

V předmětné věci mohl krajský soud dojít ke dvěma alternativním závěrům, a to, že odvolání žalobce bylo podáno včas, anebo opožděně. Bylo-li odvolání žalobce podáno opožděně, jak tvrdí stěžovatel, nabyla by část rozhodnutí městského úřadu, jež se týkala přestupků žalobce, právní moci marným uplynutím lhůty k podání odvolání (§ 73 odst. 1 správního řádu), tj. dne 27. 6. 2008. Žalobce se dopustil skutku, za nějž byl obviněn z přestupků, dne 24. 8. 2007, roční prekluzivní lhůta k projednání přestupků žalobce by tedy uplynula dne 24. 8. 2008. V takovém případě by tedy rozhodnutí městského úřadu v části týkající se přestupků žalobce nabylo právní moci ještě před uplynutím prekluzivní roční lhůty pro projednání přestupku podle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Následné rozhodnutí stěžovatele o zamítnutí odvolání žalobce pro opožděnost by v takovém případě nemělo na právní moc příslušné části rozhodnutí městského úřadu žádný vliv, neboť, narozdíl od včasného odvolání, o němž odvolací orgán rozhoduje podle § 90 správního řádu a kdy rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nabývá právní moci až s právní mocí rozhodnutí o odvolání, v případě opožděného odvolání nabývá rozhodnutí správního orgánu prvního stupně právní moci samostatně, a to právě již marným uplynutím lhůty pro odvolání, na čemž již následné opožděné podání odvolání nemůže nic změnit. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, proti němuž bylo podáno opožděné odvolání, tak netvoří jednotu s rozhodnutím nadřízeného správního orgánu, jímž je odvolání směřující proti tomuto pravomocnému rozhodnutí zamítnuto dle § 92 odst. 1 správního řádu jako opožděné, aniž by bylo přitom rozhodnutí správního orgánu prvního stupně současně potvrzováno (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 12. 2009, č. j. 5 As 105/2008 - 135, www.nssoud.cz).

Pokud by naopak krajský soud dospěl k závěru, že odvolání žalobce bylo podáno včas, tedy že rozhodnutí stěžovatele o zamítnutí tohoto odvolání pro opožděnost bylo nesprávné a žalobci bylo upřeno jeho subjektivní právo na meritorní přezkum rozhodnutí městského úřadu, bylo by namíste rozhodnutí stěžovatele v daném výroku zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, a to již jen z tohoto důvodu. Vedle toho by mohlo být důvodem zrušení příslušného výroku rozhodnutí stěžovatele v takovém případě také to, že došlo k zániku odpovědnosti žalobce za uvedené přestupky, neboť, pokud by bylo odvolání žalobce posouzeno jako včasné, nebylo by rozhodnutí městského úřadu v části týkající se skutku žalobce dosud pravomocné, z čehož by nutně vyplýval závěr, že prekluzivní lhůta pro projednání přestupků žalobce marně uplynula dne 24. 8. 2008.

Nejvyšší správní soud tímto nikterak nepolemizuje s právním názorem, který sám vyslovil mj. v rozsudku ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004 - 39, publikovaném pod č. 845/2006 Sb. NSS, podle něhož jsou soudy povinny přihlížet k uplynutí prekluzivní lhůty k projednání přestupku z úřední povinnosti. Primárně se však měl krajský soud v předmětné věci zabývat otázkou, zda odvolání žalobce bylo podáno opožděně, neboť, jak již bylo shora uvedeno, teprve v případě negativní odpovědi na tuto otázku (což by bylo

samo o sobě dostatečným důvodem zrušení žalobou napadeného rozhodnutí) by bylo možné dospět rovněž k závěru o zániku odpovědnosti žalobce za přestupky. Z odůvodnění napadeného rozsudku však vyplývá, že se krajský soud otázkou opožděnosti odvolání žalobce vůbec nezabýval. Nelze tedy posoudit, jakými úvahami se krajský soud řídil, pokud při přezkoumání rozhodnutí stěžovatele vycházel z názoru, že došlo k marnému uplynutí prekluzivní lhůty k projednání přestupku podle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Tato otázka, jak již bylo řečeno, je v daném případě plně závislá na tom, zda bylo odvolání žalobce podáno včas, či nikoliv. Napadený rozsudek krajského soudu je tak nutno považovat za nepřezkoumatelný nejen pro nedostatek důvodů, ale i pro nesrozumitelnost.

Příslušnou stížní námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu tudíž Nejvyšší správní soud hodnotí jako důvodnou. Z toho též vyplývá, že se Nejvyšší správní soud nemůže zabývat stížní námitkou směřující proti nesprávnému závěru krajského soudu ve věci včasnosti odvolání žalobce, neboť takový závěr krajský soud ve svém rozhodnutí prozatím vůbec nevyjádřil. Posouzení této otázky tedy bude jeho úkolem v dalším řízení.

Z obsahu žaloby dále plyne, že veškeré žalobní námitky, jež žalobce uplatnil, směřovaly výlučně proti prvnímu výroku rozhodnutí stěžovatele, jímž bylo odvolání žalobce zamítnuto pro opožděnost. Byť v žalobním návrhu uvedl, že se domáhá zrušení „rozhodnutí žalovaného“, což by mohlo být chápáno jako návrh na zrušení rozhodnutí stěžovatele v plném rozsahu, tj. v obou jeho výrocích, je z obsahu žaloby zřejmé, že se žalobce domáhal pouze zrušení té části rozhodnutí stěžovatele, jímž bylo jeho odvolání zamítnuto pro opožděnost, tedy prvního výroku rozhodnutí stěžovatele. Druhý výrok rozhodnutí stěžovatele, jenž se týkal přestupku osoby zúčastněné na řízení, žalobce svou žalobou nenapadal. Nadto podle judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2007, č. j. 2 As 73/2006 - 53, publikovaný pod č. 1393/2007 Sb. NSS, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2007, č. j. 2 As 46/2006 - 100, www.nssoud.cz) by k žalobě proti části rozhodnutí týkající se přestupku jiné osoby nebyl žalobce ani aktivně legitimován. Podle § 2 s. ř. s. poskytují soudy ve správním soudnictví ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob. Předmětem přestupkového řízení je posuzování viny obviněného z přestupku a uložení případné sankce za jeho spáchání. Ponecháme-li stranou přestupky projednávané pouze na návrh postižené osoby a případné adhezní řízení o uplatněném nároku poškozeného na náhradu škody, o něž se v daném případě nejedná, děje se zmiňované posuzování výlučně ve vztahu správního orgánu a obviněného z přestupku a má čistě veřejnoprávní povahu – správní orgán zde ve veřejném zájmu postihuje protiprávní jednání naplňující znaky skutkových podstat přestupků. V řízení o přestupku zahájeném z moci úřední nejsou třetí osoby, o jejichž přestupku není rozhodováno, nositeli veřejného subjektivního práva na to, aby byl obviněný shledán vinným ze spáchání přestupku a aby mu byla uložena sankce. Nemohou proto být aktivně legitimovány ani k podání žaloby proti rozhodnutí o přestupku obviněného, neboť tímto rozhodnutím nemohou být dotčena jejich veřejná subjektivní práva.

Krajský soud i přes shora uvedené zrušil svým rozsudkem také tu část rozhodnutí stěžovatele, jímž byly zrušeny příslušné výroky rozhodnutí správního orgánu prvního

stupně týkající se přestupku osoby zúčastněné na řízení a řízení o přestupku této osoby z důvodu uplynutí prekluzivní lhůty zastaveno, aniž by se toho žalobce podle obsahu své žaloby domáhal, aniž by k takovému rozsahu žaloby byl žalobce vůbec aktivně legitimován podle § 65 s. ř. s. a aniž by se navíc krajský soud touto částí rozhodnutí stěžovatele, jež se týkala přestupku osoby zúčastněné na řízení, v odůvodnění svého rozsudku vůbec zabýval. Krajský soud tak zjevně vykročil z mezí soudního přezkumu napadeného rozhodnutí správního orgánu a postupoval v rozporu s § 75 odst. 2 s. ř. s., podle něhož soud přezkouvává v mezích žalobních bodů pouze napadené výroky rozhodnutí správního orgánu. K této vadě řízení, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí krajského soudu o věci samé, přihlédl Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 3 s. ř. s. z úřední povinnosti, byť ji stěžovatel v kasační stížnosti výslovně nenamítal.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal důvody pro zrušení hlavního výroku rozsudku krajského soudu, nezabýval se již stížní námitkou mířící samostatně do výroku rozsudku krajského soudu o náhradě nákladů řízení, neboť ten je v každém případě závislý na hlavním výroku rozsudku a musí být tedy v daném případě zrušen bez ohledu na to, zda byl výpočet náhrady nákladů řízení provedený krajským soudem sám o sobě správný, či nikoliv.

Nejvyšší správní soud pro úplnost ještě konstatuje, že krajský soud postupoval nesprávně, i pokud jde o pana P. E., když mu přiznal postavení osoby zúčastněné na řízení, neboť podle názoru Nejvyššího správního soudu pan E. podmínky pro postavení osoby zúčastněné na řízení nesplňoval. Podle § 34 odst. 1 s. ř. s. jsou osobami zúčastněnými na řízení *„osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí, nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat“*. Pan E. byl sice účastníkem předcházejícího přestupkového řízení, ovšem nikoliv ve věci přestupků žalobce, ale ve věci vlastního přestupku, z něhož byl v souvislosti s danou dopravní nehodou obviněn, přičemž ve věci přestupků žalobce i pana E. bylo vedeno v souladu s § 57 odst. 2 zákona o přestupcích společné řízení. Obdobně jako již bylo konstatováno v případě žalobce, ani pan E. není nositelem veřejného subjektivního práva na to, aby byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku, pokud šlo o skutek, jehož se dopustil žalobce. Pan E. by tedy mohl být dotčen jen rozhodnutím správního orgánu o jeho případném nároku vůči žalobci na náhradu škody, jež by mu měla v souvislosti s přestupky žalobce vzniknout, takový případný nárok ovšem pan E. v přestupkovém řízení neuplatnil a správní orgán prvního stupně o něm tudíž ani nerozhodoval.

Tyto závěry potvrzuje dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud právě ve vztahu k osobě poškozené spácháním přestupku, která v řízení o přestupku neuplatnila právo na náhradu škody, ve shora citovaném rozsudku č. j. 2 As 73/2006 - 53 konstatoval: *„Rozhodnutí o vině a trestu obviněného z přestupku totiž samo o sobě, bez výroku o náhradě škody, nijak nezasahuje do právní sféry poškozeného. Taková osoba pojmově nemůže být nositelem veřejného subjektivního práva na to, aby byla správním orgánem vyslovena vina obviněného z přestupku, a tudíž nemůže být dotčena na svých právech ani tím, když je takové rozhodnutí následně zrušeno. (...) Poškozený, který uplatňuje nárok na náhradu způsobené škody prostřednictvím pojištění obviněného, tak může mít nanejvýš zájem*

na tom, aby byla správním orgánem vyslovena vina obviněného, tzv. zájemník je však účastníkem řízení pouze tam, kde mu zákon takové postavení přiznává, což zákon o přestupcích nečiní.“ Pojmově je tedy vyloučeno, aby byl pan E. přímo dotčen na svých právech nebo povinnostech vydáním té části rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, jež se týkala přestupků žalobce, či té části rozhodnutí žalovaného, jež se týkala odvolání žalobce. Z uvedeného tedy plyne závěr, že pan E. neměl být považován v řízení o žalobě proti té části rozhodnutí stěžovatele, jež se týkala výhradně žalobce, za osobu zúčastněnou na řízení podle § 34 odst. 1 s. ř. s. Krajský soud pochybil, pokud s ním jako s osobou zúčastněnou na řízení jednal.

Nejvyšší správní soud však musí zároveň konstatovat, že krajský soud přesto paradoxně zasáhl do práv pana E. právě vydáním napadeného rozsudku. Je tomu tak proto, že, jak již bylo konstatováno, krajský soud v rozporu se zákonem zrušil vedle výroku rozhodnutí stěžovatele o zamítnutí odvolání žalobce i žalobou nenapadený výrok rozhodnutí stěžovatele, jímž stěžovatel původně zrušil výroky IV., V. a VI. rozhodnutí městského úřadu týkající se přestupku pana E. a řízení o jeho skutku zastavil. Krajský soud tak v neprospěch pana E. zrušil i tu část rozhodnutí stěžovatele, jímž byla zrušena část rozhodnutí městského úřadu o přestupku pana E. a řízení o jeho přestupku bylo zastaveno. Po právní moci rozsudku krajského soudu se tedy pan E. opětovně ocitl v postavení osoby, jež byla uznána vinnou za spáchání přestupku a za tento přestupek potrestána rozhodnutím městského úřadu, byť v této části nepravomocným. Vydáním rozsudku krajského soudu tak byl pan E. přímo dotčen na svých právech a povinnostech ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s., přičemž se tak stalo v rozporu se zákonem. Nejvyšší správní soud s ním proto jednal jako s osobou zúčastněnou na řízení o kasační stížnosti i přes to, že by mu toto postavení v případě, pokud by krajský soud nevybočil z mezí žaloby, nepříslušelo.

S ohledem na to, že Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu tímto svým rozhodnutím ruší, čímž napravuje mimo jiné pochybení krajského soudu ve vztahu k osobě pana E., nebude již v dalším řízení před krajským soudem pan E. z výše uvedených důvodů osobou zúčastněnou na řízení dle § 34 odst. 1 s. ř. s. V dalším řízení tak bude nezbytné, aby krajský soud nejprve vydal v souladu s § 34 odst. 4 s. ř. s. usnesení, v němž vysloví, že pan P. E. není osobou zúčastněnou na řízení, neboť nesplňuje podmínky § 34 odst. 1 s. ř. s., tj. nebyl přímo dotčen na svých právech ani povinnostech vydáním té části rozhodnutí stěžovatele, jež byla napadena žalobou a jež se týká výhradně odvolání žalobce, a nemůže být tudíž ani dotčen případným zrušením této části rozhodnutí krajským soudem.

Krajský soud dále meritorně projedná žalobu, přitom se však omezí pouze na tu část rozhodnutí stěžovatele, kterou stěžovatel zamítl jako opožděné odvolání žalobce, tj. omezí se na přezkum prvního výroku rozhodnutí stěžovatele. Krajský soud se tedy bude v mezích žalobních bodů zabývat otázkou, zda bylo odvolání žalobce podáno opožděně, či nikoliv. Dospěje-li přitom krajský soud k závěru, že bylo podáno opožděně, žalobu jako nedůvodnou zamítne. Učiní-li naopak krajský soud závěr, že odvolání žalobce bylo podáno včas, tj. před uplynutím odvolací lhůty, krajský soud zruší první výrok rozhodnutí stěžovatele o zamítnutí odvolání žalobce pro opožděnost a věc mu vrátí k dalšímu řízení. Z případného závěru o včasnosti podaného odvolání by pak, jak již bylo vysvětleno, vyplýval i závěr o zániku odpovědnosti žalobce za jmenované přestupky.

Vzhledem k uvedenému tedy Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude Krajský soud v Brně vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud přednostně rozhodl o věci samé, nerozhodoval již o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Krajský soud v Brně v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 23. dubna 2010

JUDr. Lenka Matyášová, Ph.D.
předsedkyně senátu